

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ **(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*18–19 травня 2017 року
м. Тернопіль*

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18–19 трав. 2017 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – Т. 1. – 211 с.

матичного циклу в медичному коледжі» на здобуття наукового ступеня к. пед. наук. Київ, 2008 – 20 с.

5. Круковська І.М. Автореферат дисертації «Становлення і розвиток медичної освіти на Волині (XIX ст. – 30-ті роки XX ст.)» на здобуття наукового ступеня к. пед. наук. Житомир, 2007 – 28 с.

6. Махновська І.Р. «Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти» на здобуття наукового ступеня к. пед. наук. Житомир, 2015 - 23 с.

7. Поплавська С.Д. Автореферат дисертації «Формування готовності студентів медичних коледжів до комуні-

кативної взаємодії у професійній діяльності» на здобуття наукового ступеня к. пед. наук. Житомир, 2009 – 21 с.

8. Шарлович З.П. Автореферат дисертації «Формування професійно-педагогічної компетентності медичних сестер сімейної медицини в процесі фахової підготовки» на здобуття наукового ступеня к. пед. наук. Житомир, 2015 – 22 с.

9. Шигонська Н.В. Автореферат дисертації «Підготовка студентів медичних спеціальностей до професійної взаємодії засобами моделювання комунікативних ситуацій» на здобуття наукового ступеня к. пед. наук. Житомир, 2011 - 22 с.

ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ЕТАПІ ДОВУЗІВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ.

Л. С. Швець

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет

Вступ. Вітчизняна вища освіта активно виходить на міжнародний рівень. Кількість іноземних студентів у вишах України зростає, що передбачає нові економічні резерви для вітчизняних медичних вузів. Ключовим моментом підвищення їх конкурентноздатності на міжнародному ринку вищої освіти є вдосконалення викладання дисциплін студентам факультету підготовки іноземних громадян.

Основна частина. Особливо складним для іноземних студентів є перший рік навчання. Адаптація студентів–іноземців включає декілька етапів: перший – подолання мовного бар'єру, засвоєння норм міжнародного колективу; другий – входження у студентське середовище; третій – формування позитивного ставлення до майбутньої професії [1]. Проблеми адаптації, зокрема на етапі довузівської підготовки, зумовлені недостатньою соціально-психологічною готовністю іноземних студентів до зміни соціального середовища, недостатнім рівнем підготовки до навчання та знання іноземної мови, на якій проводиться навчання [2].

На першому етапі завдання викладача кафедри полягають у допомозі освоєння навичок оволодіння українською мовою, «дозуванні навчального матеріалу».

На етапі довузівської підготовки викладання біології, як фундаментальної основи всіх медико-біологічних дисциплін, вимагає оптимізації. Остання полягає у проведенні лекцій окремо для кожної групи. Це дає можливість викладачеві пояснити новий матеріал у більш доступній формі, зокрема використовуючи володіння англійською мовою, налагодити контакт зі студентами. Для полегшен-

ня засвоєння біологічних термінів викладачами кафедри медичної біології та медичної генетики і кафедри мовознавства Івано-Франківського національного медичного університету (ІФНМУ) видано українсько-англійсько-арабський тлумачний словник. Для кращої адаптації іноземних студентів в заняття включаються діалоги, дискусії. Наявність навчально-методичних матеріалів допомагає студентам краще засвоїти новий матеріал, оволодіти практичними навичками, навчитися розв'язувати задачі з генетики. Загальновідомо, що контроль знань дисциплінує і виховує студента. З цієї метою викладачами кафедри на практичних заняттях застосовується тестування та проводяться контрольні роботи.

Висновки. Таким чином, проведення окремих лекцій для кожної групи; використання українсько-англійсько-арабського тлумачного словника біологічних термінів; застосування навчально-методичних матеріалів і тестування; проведення контрольних робіт полегшують адаптацію іноземних студентів на довузівському етапі в процесі викладання біології.

Література.

1. Малахова С. М. Проблеми міжкультурної комунікації іноземних студентів: педагогічні аспекти / С. М. Малахова // Медична освіта. – 2016. – № 1. – С.32-34.

2. Князевич-Чорна Т. В. Основні методичні підходи до викладання анатомії студентам факультету іноземних громадян у медичних вузах / Т. В. Князевич-Чорна // Світ медицини та біології. – 2012. – № 3. – С.166-168.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

В. Г. Шевченко

Одеський національний медичний університет

Система вищої медичної освіти у сучасній Україні безперервно розвивається, і для її реформування характерним є пошук оптимальної відповідності між сформованими вітчизняними традиціями до організації навчання у медичному вузі та новими віяннями у світовому освітньому просторі.

На цьому шляху відбуваються постійні пошуки нових засобів та методів навчання майбутніх лікарів. Інноваційна медична освіта, ґрунтуючись на стратегічному завданні максимального розвитку здібностей людини до саморегуляції та самоосвіти, використовує та активно розвиває низку підходів до організації навчання.

1. Особистісно – орієнтовний підхід до вищої медичної освіти полягає у розвитку здібностей майбутніх лікарів на основі освіти та самоосвіти. Тут головною метою є сприяння особистісному росту студентів і викладачів: розвиток моральних цінностей, креативності, гідності тощо. У рамках такого підходу наголос робиться на вирішенні реальних лікарських ситуацій чи моделюючих наближено до життя. Основною рисою такого підходу є сотворчість - співробітництво у контексті щирого, правдивого спілкування студента і викладача. [1]

2. Аксіологічний підхід полягає у спрямованості педагогічної діяльності на гуманістичний розвиток особистості. Пріоритетним завданням професійної освіти аксіологічний підхід висуває розкриття цінностей, як сутнісних сил особистості, її інтелектуального, морального, творчого потенціалу, що має вираз у здібності вільно орієнтуватися в складних соціальних та професійних ситуаціях.

Дуже вадливим є формування у майбутнього лікаря власної стійкої системи соціальних та професійних цінностей та ціннісних орієнтацій, які складають основу мотивації поведінки та відображають внутрішню основу відносин особистості з реальністю.

3. Сутнісний підхід – це систематичний, синергетичний перехід, який означає, що всі викладачі природних, гуманітарних і технічних наук мають діяти в одному напрямі розвитку здібностей студентів на основі формування сутнісних системних знань з встановленням міжпредметних зв'язків та цілісних уявлень.

4. Акмеологічний (з гр. «асте» - вершина) підхід забезпечує орієнтацію майбутніх лікарів на постійне самовдосконалення, нарощування здатності до саморегуляції, самоорганізації та самореалізації. Акмеологічний підхід спрямований на забезпечення постійного розвитку творчого потенціалу людини, виявлення закономірностей і умов досягнення майбутнім лікарем вершин самореалізації як фахівця та громадянина.

5. Компетентнісний підхід забезпечує усвідомлення майбутнім фахівцям своїх спонукань, прагнень, ціннісних орієнтацій, мотивів, уявлень про свої соціально – професійні ролі; аналіз та оцінку особистісних якостей, знань, умінь, навичок, та систематичне регулювання на цій основі саморозвитку і діяльності.

При реалізації цього підходу відбувається трансформація мети і змісту освіти у суб'єктивні надбання, які можна об'єктивно виміряти. Компетентнісний підхід полягає в прищепленні та розвитку у студентів ключових

компетенцій, які визначають їх успішну адаптацію у суспільстві, таких як здатність до співпраці у групі, ініціативність, комунікативні здібності, вміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, відбирати та використовувати інформацію.[2]

Компетентнісна модель є моделлю майбутньої ефективної діяльності, соціальної взаємодії та адаптуєності до життєвих та професійних викликів.

Професійна компетентність сучасними науковцями визначається як сполучення наукової (розуміння теоретичних засад професії), інструментальної (оволодіння базовими професійними навичками), інтегративної (здатність сполучати теорію і практику), контекстуальної (розуміння соціального, економічного, культурного середовища, в якому реалізується професійна діяльність), адаптивної (вміння передбачати зміни, важливі для професійної діяльності, і бути готовими до них), комунікативної (вміння ефективно використовувати засоби комунікації) компетентності.

6. Креативний - розвиваючий підхід до організації навчання у медичних закладах України формує продуктивне та творче ставлення до діяльності, якості та здібності творчої особистості, науково-творчі вміння, вміння і навички.

Так низка підходів до організації вищої медичної освіти в Україні дозволяє оптимізувати навчальний процес у вищих учбових закладах, націлити викладачів на кінцевий результат, вдосконалити виховну роботу, підвищити психологічну і комунікативну компетентність майбутніх лікарів. Крім того, гуманізацію, як основне завдання вищої медичної освіти, потрібно розуміти як стратегічний інноваційний напрямок у функціонуванні та розвитку медичних вишів України, направлений на підготовку нового покоління фахівців, здатних урахувувати в своїй діяльності не лише медико - біологічні, але й соціальні та духовні детермінанти здоров'я людини.

Література:

1. Norman G. Editorial – What's the active ingredient in active learning? // *Advances in Health Sciences Education*. – 2004. - № 9. – P.1-3.

2. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування // *Н.М.Бібік* // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Бібліотека з основної політики / під. заг. ред. О.В. Овчарук.- К.І.С., 2004. – 112с.

ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ІНТЕРАКТИВНИХ ЛЕКЦІЙ

А. І. Шевченко, О. П. Колеснік

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Лекції у переважній більшості медичних вищих навчальних закладів у наш час найчастіше обмежуються використанням мультимедійних презентацій. Останні значно підвищують наочність викладання дисципліни, але студенти, як і раніше залишаються пасивними слухачами, що негативно впливає на якість їх теоретичної підготовки, а інформація, отримана у такий спосіб швидко забувається.

Значне скорочення кількості годин, виділених на лекційні заняття з онкології у типовому навчальному плані, спонукає на пошук засобів підвищення рівня оволодіння

студентами теоретичним матеріалом за обмежений час. Одним із реальних шляхів, спрямованих на реалізацію цієї мети, можна вважати впровадження інтерактивних лекцій.

Основна частина. На кафедрі онкології та онкохірургії Запорізького державного медичного університету були підготовлені і проведені студентам 5-го курсу декілька інтерактивних лекцій. Перший досвід показав, що вони дозволяють викладачеві сконцентрувати увагу слухачів на аудиторній діяльності, а студентам – обговорити і запам'ятати отриману інформацію, уточнити незрозумілі